

Read the full book on: [10.1787/9789264233294-en](https://doi.org/10.1787/9789264233294-en)

Toimintaohjelmien yhtenäinen linjaus vähähiilisen talouden hyväksi

Suomenkielinen tiivistelmä

Ilmastonmuutoksen hillitseminen vaatii kiireellistä toimintapolitiikkaa ennennäkemättömän kokonaisvaltaisen infrastruktuurillisen ja teknologisen muutoksen aikaansaamiseksi. Yhä useammissa maissa käytetään ilmastopolitiikan tavanomaisia vaikutuskeinoja kuten hiilen hinnoittelua, markkinapohjaisia ohjauskeinoja, sääntelytoimia ja vähähiilisen kestävä teknologian innovaatioon kohdistettuja tukia. Kasvihuonekaasujen kokonaispäästöt ovat kuitenkin kasvaneet nopeasti liian korkealle tasolle, jotta ilmastonmuutoksen vakavat ja peruuttamattomat seuraukset voitaisiin välttää.

Tehokkaan ilmastopolitiikan tiellä on monia esteitä. Yksi tärkeimmistä on se, että olemassaolevat toimintapolitiikan puitteet ja taloudelliset intressit tähtäävät edelleen fossiilisten polttoaineiden käyttöön ja hiili-intensiivisiin toimiin, sillä kivihiihi, öljy ja maakaasu ovat pitäneet globaalin talouskehityksen moottorit käynnissä jo vuosisatojen ajan. Olipa tämä tahallista tai ei, tuloksena on ristiriita nykyisten toimintapuitteiden ja ilmastotavoitteiden välillä, mikä haittaa investointia vähähiiliseen talouteen ja vähentää kuluttajien valintamahdollisuuksia.

Tässä raportissa esitellään ensimmäinen laaja diagnoosi eri toimintapolitiikkojen ristiriidoista ilmastotavoitteiden kanssa vähähiiliseen talouteen siirtymisen olennaisilla alueilla. Raportissa tuodaan esille lukuisia ristiriitoja esimerkiksi finanssi-, vero-, kauppa-, innovaatio- ja sopeutumispolitiikan alueilla sekä erityisesti seuraavilla kolmella sektorilla : sähkö, kaupunkiliikenne ja maankäyttö.

Ilmastonsuojelutoimien edistämisen lisäksi näiden toimintapolitiikkojen ohjaaminen samoille linjoille vähähiilisen talouden kanssa voi edesauttaa laajampaa uudistusstrategiaa, joka tähtää vihreämpään, ilmastonmuutosta paremmin kestävään ja osallistavampaan kasvuun. Se sisältäisi progressiivisempiä verolakeja, kasvua edistäviä pitkäaikaisia infrastruktuuri-investointeja, ilmanlaatua ja terveyttä varjelevia energia- ja liikennejärjestelmiä sekä monipuolisemman energiahuollon.

Toimintaohjelmien parempi linjaus ilmaston ja kasvun hyväksi

Kestävän vähähiilisen investoinnin ja rahoituksen laajentaminen Valtioilla on nyt ennennäkemättömän hyvä ja pakottava tilaisuus varmistaa, että uudet investoinnit infrastruktuuriin tukevat yhtä lailla ilmastostrategiaa kuin taloudellista kehitystäkin. Vähähiilisiin vaihtoehtoihin siirtymisen lyhytaikaiset lisäkustannukset edustaisivat vain pientä osaa infrastruktuurien kokonaiskustannuksista. Pääomasta ei ole puutetta, mutta uusia rahoituslähteitä tarvitaan silti. Rahoitusvakuus on kaikenlaisten investointien ennakkoehto, vähähiiliset investoinnit mukaanlukien. Rahoitussäännökset voivat kuitenkin rajoittaa tahattomasti pitkäaikaisen rahoituksen tarjontaa. Olemassaolevien rahoitussääntöjen mahdollisten vaikutusten käsittelyllä voitaisiin poistaa vähähiiliseen infrastruktuuriin investoimisen esteitä. Julkinen rahoitus ja investointi voivat myös toimia vähähiiliseen talouteen siirtymisen katalysaattorina sillä ehdolla, että valtiot harkitsevat uudelleen kasvihuonekaasuintensiivisille toimille annettua tukea ja että ne valtavirtaistavat ilmastotavoitteet julkisiin hankintoihin ja kehitysapuun.

Verotuksen tarkastelu energiaveroja laajemmasta näkökulmasta Fossiilisten polttoaineiden tuotantoa ja käyttöä suosivat valtion tuet ja veromenot hidastavat vähähiilistä innovaatiota, mutta nykyiset matalat öljynhinnat tarjoavat myös tilaisuuden ryhtyä uudistuksiin. Muita veroja ja maksuja koskevia määräyksiä kannattaa katsoa tarkemmin (mm. omaisuusveroja ja yhteisöveroja koskevat määräykset), sillä myös ne voivat kannustaa hiili-intensiivisiin valintoihin. Esimerkiksi työsuhdeautojen verokäsittely lisää hiilidioksidipäästöjä OECD-maissa. Lisäksi valtioiden täytyy ennakoita vähähiiliseen talouteen siirtymisen vaikutus verotuloihin.

Vähähiilisen innovaation kannustaminen suuressa mittakaavassa Valtion selvä ja uskottava sitoutuminen ilmastopolitiikan vaativien perustyövälineiden käyttöön on merkittävä kannustin vähähiilisellem innovaatiolle. Siirtyminen vähähiiliseen talouteen voi johtaa - ja on jo joissain tapauksissa johtanut - innovoinnin ja nopeasti kehittyvien yritysten buumiin sekä samansuuntaiseen muutokseen tarvittavan osaamisen ja työvoiman suhteen. Vähähiiliseen talouteen siirtymistä edistävässä innovaatioissa on kyse uusien liiketoimintojen ja yritysten perustamisesta, vanhojen uudistamisesta tai alasajosta siirtymäaikaan, aivan uusien teknologioiden ja liiketoimintamallien noususta sekä innovaation oikeiden tukipuitteiden laajasta käyttöön otosta. Tämä puolestaan edellyttää mahdollisesti puuttuvan osaamisen tarjoamista peruskoulutus-, jatkokoulutus- ja työmarkkinapoliittisin toimin.

Ympäristöystävällisen kansainvälisen kaupan ja kotimaisen päätöksenteon edistäminen Kansainvälinen kauppajärjestelmä ei sinänsä estä valtioita harjoittamasta kunnianhimoista ilmastopolitiikkaa, mutta jotkut kansainvälisen kaupan esteet voivat heikentää ilmastotavoitteita. Esimerkiksi tuontitariffit haittaavat edelleen tiettyjen teknologioiden kauppaa, vaikka niitä tarvitaan vähähiiliseen talouteen siirtymiseksi. Ympäristöhyödykkeiden kauppasopimus, josta neuvotellaan parhaillaan, voisi auttaa ilmastonmuutoksen hillintätoimien kustannusten vähentämisessä sen muiden vaikutusten ohella. Vihreämpään kasvuun pyrkivien lukuisten maiden tulee olla varovaisia suosiessaan kotimaisia vähähiilisten teknologiatuotteiden valmistajia. Jos nämä toimet rajoittavat kansainvälistä kauppaa, ne voivat hyvinkin vähentää kokonaisinvestointeja ja hidastaa kestävä teknologian nousua.

Sähkö hiilivapaaksi Sähkö on energiajärjestelmien menestyksekkäiden hiilenvähennystoimien ytimessä. Sääntelemättömät sähkömarkkinat eivät kuitenkaan anna vähähiilisen teknologian korkean pääomakustannustason investointeihin tarvittavaa pitkän aikavälin hintasignaalia. Kilpailukykyisten ja oikea-aikaisten investointien takaaminen vähähiilisiin ratkaisuihin edellyttää uusia markkinajärjestelyjä kuten pitkäaikaisia toimitussopimuksia sekä vahvaa ja vakaata signaalia hiilen hinnasta. Vapaampaa kilpailua harkitsevien sääntelyjärjestelmiä käyttävien hallintoalueiden on otettava käyttöön sellaisia markkinajärjestelyjä, jotka kannustavat eivätkä jarruta investointeja vähähiiliseen teknologiaan.

Kestävän kaupunkiliikenteen valinta Nykyisillä laajalti fossiilisten polttoaineiden käyttöön perustuvilla kuljetusjärjestelmillä on hyvin korkeat ympäristökustannukset (ilmastonmuutos, melu, ilmansaasteet) etenkin kaupunkialueilla. Siksi tarvitaan toimintapolitiikkaa, joka parantaa energiatehokkuutta ja vähentää hiili-intensiivisyyttä kuljetustoiminnassa ja liikenteessä. Monissa kaupungeissa maankäyttö ja liikennesuunnittelu on koordinoitu huonosti, mikä lisää yksityisautoilua. Eri hallintotasojen ja sidosryhmien välisellä toimintaohjelmien samansuuntaisella linjaamisella voitaisiin päästä huomattavasti vähähiilisempään liikkuvuuteen. Myös kansallisia puitteita ja lainsäädäntöä voitaisiin tarkistaa, jotta paikallishallinnolle voitaisiin antaa taloudellista tai poliittista liikkumavaraa vähähiilisten valintojen tekemiseksi.

Vahvemmat kannustimet kestäväan maankäyttöön Kestävillä maankäytön hallintokäytännöillä kuten metsien raivauksen rajoittamisella, pilaantuneen maaperän palauttamisella ennalleen, vähähiilisillä maatalouskäytännöillä ja tehokkaammalla hiilensidonnalla maahan ja metsiin voidaan vähentää merkittävästi kasvihuonekaasupäästöjä samaan aikaan kun vastataan kasvavaan elintarvikekysyntään. Lisäksi niiden avulla voitaisiin parantaa talouksiemme kykyä sietää ilmastonmuutoksen seurauksia suojelemalla ekosysteemejä. Tämä edellyttää integroitua lähestymistapaa, jossa poistetaan raja-aidat torjunta-, sopeutumis-, maatalous-, elintarviketurvallisuus-, metsä- ja ympäristöpolitiikkojen väliltä. Maat voisivat jatkaa toimiaan erityisesti ympäristön suhteen vahingollisten maataloustukien poistamiseksi, ekosysteemipalvelujen arvostamiseksi, metsien suojelemiseksi ja ruokajätteen määrän minimoimiseksi.

Vähähiiliseen talouteen siirtymisen käynnistäminen

Ilmastopolitiikan vaikutus paranisi, jos valtion jokaisessa ministeriössä tunnistettaisiin oman hallinnonalan toimintaohjelmien suurimmat ristiriidat vähähiilisen talouden tavoitteiden kanssa. Siksi

ilmastonpolitiikan kunnianhimoiseen toimintasuunnitelmaan tarvitaan uutta koko hallituksen kattavaa toimintapoliittista lähetysmistapaa.

Kansallisen tason toimien lisäksi ilmastopolitiikan yhtenäisempi linjaus eri maiden välillä voisi parantaa edelleen sen vaikuttavuutta ja lievittää huolia kilpailun mahdollisesta vääristymisestä. Kokonaisvaltainen sopimus kasvihuonekaasupäästöistä olisi vahva signaali tähän suuntaan.

© OECD

Tämä yhteenveto ei ole virallinen OECD-käännös.

Tämän yhteenvedon kopioiminen on sallittua sillä edellytyksellä, että OECD:n tekijänoikeudet ja alkuperäisen julkaisun nimi mainitaan.

Monikieliset yhteenvedot ovat käännettyjä otteita OECD:n julkaisuista, jotka on julkaistu alun perin englanniksi ja ranskaksi.

Julkaisu on saatavilla maksutta OECD:n verkkokirjastossa osoitteessa www.oecd.org/bookshop

Lisätietoja antaa: OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate

Sähköposti: rights@oecd.org faksinumero: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Vieraile osaston verkkosivuilla osoitteessa www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2015), *Aligning Policies for a Low-carbon Economy*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264233294-en